

DESDE PATUKA (HONDURAS). TEMPO DE DESERTO E APRENDIZAXE

Fai días que me propuxeron que escriba e conte algo, e estiven dándolle voltas sen saber moi ben como facelo. Pero a lectura do artigo de Enrique Martínez Lozano [Coresma, deserto lugar de aprendizaxe](#), deixou pasar un pouco de luz e recoller graficamente o que este último tempo vivín por este lado do mundo. Por iso propoño ese artigo como punto de partida.

Sen dúbida creo que estes meses en Patuka lembrareinos como un tempo de deserto na miña vida e aprendizaxe, onde sentín zarandeadas demasiadas cousas... Oxalá que, como di o artigo, ao final deste proceso sexa a chegada á terra prometida.

E aqueles que me coñecen saben que son optimista, pero creo que ás veces é bo recoñecer o que nos zarandea e por que non compartilo... Eu atópome tranquila e feliz, pero si hai unha parte desta realidade, que me cuestiona todo o máis profundo do meu ser, e é por iso que decido compartilo con vostedes. Non todas as cousas que me cuestionan e zarandean por suposto, porque a lista é longa, pero si atévome con algunhas.

O pouco tempo que compartín coas mulleres miskitas de Patuka, fíxome suscitar-me moitas preguntas sobre a miña propia existencia como muller, e quizá sentir dun xeito forte o privilexiada que fun e son como muller e algún que outro desprezo por este mesmo feito de ser muller.

Vexo a cotío como viven por e para "o seu home" soportando cousas que a min me parecen imposibles (infidelidades, escaseza, alcoholismo, enfermidade, desprezo, desprezo, máis desprezo...), como poñerse en último lugar é algo tan natural que é a reacción máis lóxica. Como a ese sufrimento silencioso danlle boas doses de auto resignación, é así, sempre foi así... E entendo que poder dicir o que penso, estudar, ser independente, valorarme e quererme como muller e persoa, e estar solteira por elección, é un luxo que poucas ou case ningunha muller misquita ten. Aínda que por acá din que os que non temos fillos imos ao inferno (e de feito rezan por pais, irmás, nós os misioneiros e o Papa... para que nos toque un lume pequeno), que bendicida me considero por poder tomar e dar forma á miña vida, sen sentir que o ser muller era un problema para iso. E tras 8 anos de traballo en pastoral penitenciaria en Bolivia, Patuka descóbreme unha nova dimensión da liberdade. Da que eu gocei durante toda a miña vida sendo muller.

Outra das realidades que me cuestiona e zarandea dun xeito brutal, é decatarme de como vivo cunha serie de luxos, que para min son normais, pero non, para a xente coa que comparto, e canto dependo realmente dos mesmos. Ter luz eléctrica, auga corrente, acceso a internet, comida na despensa, cama, ducha, toallas e sabas, faime alguén moi privilexiado neste pobo. Quizá como sempre tiveron esas cousas, para min eran como mínimos que non me facían rica. É máis podería dicir que o noso estilo de vida é austero... pero aquí ao coñecer as casas da xente, ou como cando chega unha simple

saba ao roupeiro mántanse por conseguila, ou unha toalla,... ou cando ves que a unha anciá roubáronlle a olla con frixoles, e non ten nada máis para cociñar... polo menos eu non podo deixar de sentirme noxentamente rica e decatarme de que non só teño esas cousas e sempre as tiven, senón que se mas quitan, podo vivir, pero como me custaría.. (Afacerse a ter 3 horas de luz eléctrica ao día xa foi todo un reto, porque a miña forma de traballar, e vivir estaba moito máis dependente da electricidade do que eu mesma cría).

Dentro dese apartado de privilexios e necesidades algo que me zarandea tamén, é a saúde, nunca tiven nada grave, pero si a posibilidade de ter un medicamento e unha consulta de xeito case inmediato, para calquera doenza: esguinces, bronquite, rinite, alerxia...Acá que me está tocando de preto acompañar aos enfermos, vexo xente con cancro que o día que ten sorte dispón dun paracetamol, para a dor, xente que vai con todo o esforzo ao hospital máis próximo 4 horas río arriba, e poucos días despois a súa familia tráeo a morrer aquí, para que non sexa tan caro despois, e porque o que ten necesita cirurxía, un hospital de maior categoría na cidade. E unha vez máis vexo certa resignación en todo iso, que por unha banda enfádame un pouco, e por outro supoño que é a única forma de levalo sen volverse tolo.

E como di o artigo, supoño que esta estancia no deserto conducírame a descubrirme e desposuírme daquelas cousas que consideraba que me daban seguridade, e aquí vexo que non funcionan ou non existen. E obrígame a buscar esa fenda de luz, para poder dar sentido á nosa presenza misioneira aquí. Creo por sorte que no meu fondo non cabe moita resignación, e creo e entendo que malia todo a miña presenza aquí, dificilmente poderá sacar a ninguén do deserto no que se atopa, pero gústame pensar que Deus chamounos a Patuka para facer fendas, que se non é agora co tempo deixarán pasar un pouco de luz.

